

мережі так і міжнародної, і реалізуються у вигляді інтелектуальної системи підтримки прийняття рішень.

[1] Гаєвський, В. В. Про інтермодальність, інтероперабельність, інтелектуальний моніторинг інфраструктури та рухомого складу, базову автоматизацію і «Цифровий стрибок» [Електронний ресурс] / В. В. Гаєвський // Українська залізниця. - № 07 (73). - 2019. - Режим доступу: http://rwa.ua/wp-content/uploads/2019/07/Стаття_Гаєвський_2.pdf. - (Дата звернення: 16. 11. 2022).

[2] Красоха, А. Кабмін адаптував техрегламенти для залізничного транспорту до норм ЄС [Електронний ресурс] / А. Красоха. - 2022. - Режим доступу: <https://mintrans.news/zhd/kabmin-adaptuvav-tehreglamenti-dlya-zaliznichnogo-transportu-do-norm-es>. - (Дата звернення: 16. 11. 2022).

[3] Молчанов, Д. Як побудувати ефективну систему інтероперабельності на прикладі країн ЄС [Електронний ресурс] / Д. Молчанов. - 2007. - Режим доступу: <https://tapas.org.ua/all-uk/blogs-uk/danylo-molchanov-ia-k-pobuduvaty-efektivnu-systemu-interoperabelnosti-na-prykladi-krain-ies/>. - (Дата звернення: 16. 11. 2022).

[4] RuttOpt — A Decision Support System for Routing of Logging Trucks [Електронний ресурс] / G. Andersson, P. Flisberg, B. Liden and M. Ryonqvist // Scandinavian Working Papers in Economics, NHH Discussion Paper. - Vol. 16. - 2007. - Режим доступу: <https://openaccess.nhh.no/nhh-xmlui/bitstream/handle/11250/163903/1607.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. - (Дата звернення: 16. 11. 2022).

[5] Digital interoperability and transformation in logistics and supply chain management: Editorial [Електронний ресурс] / Shenle Pan, Damien Trentesaux, Duncan McFarlane, Benoit Montreuil, Eric Ballot, George Q. Huang // Computers in Industry. - Volume 129. - 2021. - Режим доступу: <https://doi.org/10.1016/j.compind.2021.103462>. - (Дата звернення: 16. 11. 2022).

УДК 338.47:629.463(477)

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДВИЩЕННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВАГОНІВ ВЛАСНОСТІ АТ
"УКРЗАЛІЗНИЦЯ" ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ЕЛЕКТРОННОЇ СИСТЕМИ
PROZORRO.ПРОДАЖІ**

**PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF THE TECHNOLOGY FOR
INCREASING THE EFFICIENCY OF THE USE OF WAGONS OWNED BY
JSC "UKRZALIZNYTSYA" USING THE PROZORRO.SALES
ELECTRONIC SYSTEM**

*Канд. техн. наук В.І. Шевченко, Б.В. Мацієвський, А.В. Шевченко
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)*

*PhD (Tech.) V.I. Shevchenko, B.V. Matsievskiy, A.V. Shevchenko
Ukrainian state university of railway transport (Kharkiv)*

Застосування новітніх методів ведення бізнесу є характерною рисою сучасності для ПАТ «Укрзалізниця». З метою підвищення ефективності роботи галузі, а саме для підвищення доходів від використання вагонного парку, філія «Центр транспортної логістики АТ «Укрзалізниця» запроваджує передові технологічно-економічні заходи які дозволяють значно підвищити рівень прибутковості процесу перевезення вантажів, вийти на безпрецедентно новий рівень ведення господарської діяльності, унеможливити ризики корупційної складової при розподілі вагонного парку, забезпечити побудову в Україні прозорої та ефективної системи реалізації об'єктів державної власності [1].

19 січня 2018 року у рамках пілотного проекту на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 22 листопада 2017 р. № 1054 “Про затвердження Порядку розпорядження майном публічного акціонерного товариства “Українська залізниця” [2] почато процедуру продажу послуг з використання вагонів власності АТ "Укрзалізниця" (1 вагон на 1 добу) із застосуванням електронної системи «ProZorro.Продажі» за принципами «англійського аукціону».

За результатами проведених аукціонів першого етапу, добова ціна оренди одного напіввагона перевищила 1300 грн. Таким чином, ринкова вартість зросла на 60% від початкової ціни лота [3].

В результаті першої спроби торгів у рамках пілотного проекту з продажу вагонів через електронний аукціон, який тривав чотири місяці компанія провела 1201 аукціон у системі «ProZorro.Продажі», з яких такими що відбулись визнано 803 аукціони, в результаті чого укладені договори на аренду 9455 вагонів. За даних Центра транспортної логістики УЗ «Загальний дохід від продажу послуг з використання рухомого складу через систему «ProZorro.Продажі» склав 35,4 млн. грн. Частка у доходах від хопер-зерновозів склала 86%, решта 14% – від напіввагонів. З моменту запуску проекту опрацьовано 250 аукціонів та навантажено 3664 хопер-зерновози, 179 аукціони відбулись та знаходяться в очікуванні на навантаження 2163 вагони. Різниця між «розрахунковою» платою за користування вагонами та «за аукціонами» від хопер-зерновозів склала 30,7 млн. грн. Середньозважена ставка 1985 грн. на один вагон зерновоз, що вище базової ставки на 88%. Щодо продажу послуг з використання напіввагонів опрацьовано 222 аукціони та навантажено 3044 вагони, 142 аукціони відбулись та знаходяться в очікуванні на навантаження 1 546 вагонів. Різниця між «розрахунковою» платою за користування вагонами та «за аукціонами» від напіввагонів склала 4,8 млн. грн. Середньозважена ставка 1047 грн. на один напіввагон, що вище базової ставки на 28% [3].

За результатами аналізу втілення пілотного проекту визначено, що проект успішний, та продовжено продаж послуг з використання рухомого складу через систему «ProZorro.Продажі». Аукціони на напіввагони, криті вагони, хопер-цементовози та цистерни для темного наливу наразі проводяться на постійній основі. У лютому 2021 р. Центр транспортної логістики УЗ почав реалізацію проекту з отримання послуги перевезення вантажів з узгодженими строками та обсягами у власних напіввагонах Перевізника із застосуванням «ProZorro.Продажі» за принципом «голландського аукціону» на один або три роки. З першим аукціоном почались зміни в системі замовлення рухомого складу. Постійно удосконалюється нормативно-правова база надання послуг [4]. Йде постійна робота по удосконаленню технологічного процесу, пошуку нових можливостей і заохочень.

Необхідність змін в системі замовлення та планування вантажних перевезень диктує необхідність цифрової трансформації основних процесів взаємодії залізниць зі своїми клієнтами. На сьогодні лише удосконалення програмного забезпечення автоматизованої системи (АС)

«Месплан» не відповідає сучасним вимогам, і відповідно прийняті програми так званої цифрової трансформації основних бізнес-процесів, які насамперед націлені на підвищення рівня автоматизованого обслуговування клієнтів.

Функціонально АС «Месплан», для клієнтів забезпечує планування перевезення вантажів у внутрішньому та міжнародному сполученнях, що на сучасному етапі недостатньо. Проблема АС «Месплан» складається в тому, що при розробці системи враховувались старі нормативні документи, за старою технологією, яка сьогодні не влаштовує ринок. Для виправлення ситуації Укрзалізниця планує замінити АС «Месплан» на систему з обробки замовлень, яка можливо наполягатиме на погодженні з іншими учасниками комбінованих перевезень (портів, власників вагонів, елеваторів або локомотивів), особливим напрямком якої стане можливість замовляти не тільки вагони для перевезення, а й інші послуги (локомотиви, локомотивні бригади та інші). Тобто планується перехід від системи «Планування» до системи «Замовлень», з автоматизацією усього «процесу організації перевезення – від заявки до... до можливого виставлення претензії» [5].

[1] “Укрзалізниця” здаватиме вагони в оренду через Prozorro.Продажі. : веб-сайт. URL: <https://prozorro.sale/news/ukrzaliznicya-zdavatiime-vagoni-v-orendu-cherez-prozorroprodazhi> (дата звернення: 14.10.2022).

[2] Про затвердження Порядку розпорядження майном публічного акціонерного товариства “Українська залізниця” : Постанови Кабінету Міністрів України від 22.11.2017 р. № 1054. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1054-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення: 14.10.2022).

[3] Оренда вагонів УЗ: як проходить в Україні? Як орендуються вантажні вагони через систему Prozorro.Sale. Особливості оренди вантажних вагонів через електронний аукціон. : веб-сайт. URL: <https://sale.uub.com.ua/news/arenda-vagonov-v-prozorro> (дата звернення: 14.10.2022).

[4] Договір про надання послуг з організації перевезення вантажів залізничним транспортом. : веб-сайт. URL: https://uz-cargo.com/docs/ContractsOfCarriage/20221005_Dohovir_pro_nadannya_posluh_redaktsiya_diye_z_07_10_2022/2022_1005_Dohovir_pro_nadannya_posluh_redaktsiya_diye_z_07_10_2022.pdf (дата звернення: 14.10.2022).

[5] Що замінить автоматизовану систему АС “Месплан”? : веб-сайт. URL: <https://railexpoua.com/> (дата звернення: 14.10.2022).

УДК 656.212.5(477)

АНАЛІЗ ПРОСТОЮ ВАГОНІВ З МІЖНАРОДНИМИ ВАНТАЖАМИ У ПРИПОРТОВИХ ЗАЛІЗНИЧНИХ ВУЗЛАХ

ANALYSIS OF THE DOWNTIME OF CARS WITH INTERNATIONAL CARGO AT PORT RAILWAY JUNCTIONS

*канд. техн. наук Г.І. Шелехань, магістрант Д.В. Моргун
Український державний університет залізничного транспорту, (м. Харків)*

*H.I. Shelekhan, PhD (Tech), D.V. Morgun, undergraduate
Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)*